

JENAPLANOPLEIDING

een opleiding over Jenaplan

Jij doet ertoe!

professionalisering in onderwijs en kinderopvang

Anite: 06-48155312

Ingrid: 06-23899831

www.hetkanvoorhetkind.nl

info@hetkanvoorhetkind.nl

het
Kan!

JENAPLANOPLEIDING Het Kan!

het
Kan!

www.hetkanvoorhetkind.nl

info@hetkanvoorhetkind.nl

Ingrid: 06-23899831

Anite: 06-48155312

© Niets uit deze uitgave mag worden
gekopieerd en/of verspreid zonder
schriftelijke toestemming van hetKAN!

JIJ en je onderwijspraktijk

Jij doet ertoe!

JIJ DOET ERTOE!

Onze jenaplanopleiding gaat over jou! Over jezelf en over jouw onderwijspraktijk. Over de manier waarop jij tegen leren en ontwikkelen aankijkt, over de wijze waarop jij denkt en over de rol die jij wilt en kunt spelen in de ontwikkeling van kinderen. Wat gun jij de kinderen in de groep? Wat vind jij dat ze moeten en mogen ontwikkelen als ze bij jou en je collega's op school zitten? Hoe geef jij dat vorm? Hoe kom je erachter of je bereikt wat je voor ogen hebt? En, wie ben jij? Jij doet ertoe!

Wat is jenaplanonderwijs?

Er ligt een mooie uitdaging voor jou! Wat is de achtergrond van het jenaplanonderwijs? Wat maakt dat je zoveel verschillen tegen kunt komen tussen jenaplanscholen en wat is dan echt het gemeenschappelijke? Maar vooral: "Wat biedt het jenaplanconcept jou om te bereiken met kinderen wat jij voor ogen hebt?". De doelstelling van deze opleiding is dat jij kennis opdoet over jenaplanonderwijs, dit uitdraagt en in praktijk brengt. Gedurende de opleiding ontwikkel je jouw eigen ideeën bundel voor de komende jaren!

Update!

Jenaplanonderwijs is vernieuwingsonderwijs en is voortdurend in ontwikkeling. Samen werken we aan goed jenaplanonderwijs! Wij dagen jou uit om je eigen jenaplan-update te installeren. Tijdens de bijeenkomsten maken we gebruik van de basisactiviteiten gesprek, spel, werk, viering en stilte en is het stamgroepwerk het hart van ons onderwijs. Wat dat betekent, ontdek je in de jenaplanopleiding. Deze update voltooi je met het behalen van je diploma.

Niet zomaar een opleiding

De opleiding voor het diploma jenaplanbasisonderwijs is voorbehouden aan daartoe erkende opleidingen zoals 'Het Kan'. Het diploma jenaplanbasisonderwijs is door de Minister van Onderwijs erkend (d.d. 1 aug. 1988) als aanvullend bewijs van bekwaamheid, in de zin van artikel 105 van de Wet op het Basisonderwijs. De studieomvang bedraagt 8 EC. De Post-HBO opleiding jenaplan leidt op tot gediplomeerd jenaplanstamgroepleider. Bijeenkomsten, die opleiden tot het jenaplandiploma, kennen in totaal 90 contacturen (excl. stage). De studiebelasting bedraagt 224 uur (8 x 28 uur = 8EC's; bestaande uit 18 bijeenkomsten van 5,5 contacturen per bijeenkomst en 6,5 uur studietijd rondom elke bijeenkomst) verspreid over twee jaren. Je voldoet aan de eisen m.b.t. het zichtbaar maken van je ontwikkeling en bent minimaal 80% van de bijeenkomsten aanwezig geweest.

JENAPLAN kennen, maken, worden

Een boek over Jenaplan

In opdracht van de NJPV is een helder boek geschreven over het jenaplanonderwijs. Dit boek schetst het ontstaan en de ontwikkeling van het jenaplanonderwijs, maar vooral ook de manier waarop scholen dit vandaag en morgen in verschillende ontwikkelingsfasen vorm kunnen geven. Het is een kader voor jenaplanscholen om zich te spiegelen en voor nieuwe jenaplanscholen een solide basis voor schoolontwikkeling.

Dit boek is het theoretisch en praktisch kader binnen onze jenaplanopleiding:

- Jenaplantheorie: Welke uitgangspunten, begrippen, werkvormen, handvatten kent het jenaplanonderwijs zoal?
- Wat zijn de essenties van een jenaplanschool?

JENAPLAN MAKEN

De Kernkwaliteiten van het jenaplanonderwijs..

JENAPLAN WORDEN

In drie stappen naar steeds meer jenaplan: goed, beter, best.

Een beschrijving voor jenaplanontwikkeling in jouw stamgroep of van jouw school.

Het boek biedt ons het kader, naast nog veel andere inspiratiebronnen, om vanuit een gemeenschappelijke taal en beeldvorming je eigen jenaplanontwikkeling te stimuleren.

Onze docenten hebben diverse achtergronden binnen het jenaplanonderwijs die hierbij een grote rol spelen, want ook WIJ doen ertoe

JENAPLAN KENNEN

- Jenaplan toen en nu: Waar komt jenaplanonderwijs vandaan? Welke vernieuwers hebben hierin een rol gespeeld? Wat is de reden van het ontstaan? Hoe kwam het in Nederland terecht? De jenaplanorganisatie, de jenaplanpraktijk van nu.

BIJEENKOMSTEN

Op naar goed stamgroepleiderschap!

Het gaat om jouw (jenaplan-)ontwikkeling. Wij zijn er om jou te stimuleren tot goed stamgroepleiderschap. Zoals we kinderen steeds proberen uit te dagen en te prikkelen, gaan we dat ook doen tijdens de bijeenkomsten.

In de BASIS-fase gaan we aan de slag met het **jenaplanconcept**. Wat biedt dit concept? Vanuit dit kader trek jij de conclusies over welke verdieping jij wilt maken en formuleer je jouw beginsituatie. In de VERDIEPINGS-fase leg jij zelf de relatie tussen het concept en jouw ontwikkeling.

In de AFSTUDEER-fase geef je diepte aan jouw ontwikkeling en maak je dit aan de hand van je actieonderzoek zichtbaar.

De bijeenkomsten vinden plaats op (één van) de deelnemende scholen. De studenten van de school waar de opleiding plaats vindt, zorgen voor een geschikte ruimte die klaar staat om te starten, wifi voor alle deelnemers en koffie en thee. Ze worden gepland op verschillende dagdelen in afstemming met de deelnemende scholen. In elk studiejaar vindt een tweedaagse plaats. Bij teamscholing wordt de gehele planning op de school afgestemd.

Iedereen heeft ervaringen met onderwijs, ook als hij of zij niet in het vak zit. De daarbij behorende beelden en ervaringen kunnen heel bepalend zijn voor je blik op onderwijs.

Tijdens de opleiding zullen we je daarom regelmatig 'uit je comfortzone' halen. We willen je blik verruimen en jou laten ervaren wat de uniciteit van iedere persoon kan betekenen met daarbij de verschillende behoeften in leren. Je krijgt veel ruimte om op jouw eigen manier te leren. Zelfverantwoordelijkheid speelt hierin een belangrijke rol.

We werken niet programmagericht, wel doelgericht. Concreet betekent dat dat we de doelen van de opleiding steeds voor ogen houden en samen met jou en de andere studenten vorm zullen geven aan de inhoud.

Jij bent zelf verantwoordelijk voor jouw ontwikkeling, keuzes die je daarin maakt, je planning en je vraag om begeleiding van andere studenten en de docent. Je bereidt zelf onderdelen voor de bijeenkomst voor zoals prikkelingen, spel, uitdagingen voor iedereen, een viering en een afsluiting. Jij doet ertoe! Laat je zelf zien!

SAMEN LEREN

De gelukkige klas begint bij de leerkracht

Tijdens de bijeenkomsten zullen we gebruik maken van verschillende groeperingsvormen. Je bewaakt je eigen planning waarop jij jouw ontwikkeling zichtbaar maakt. Daarnaast is het van belang goed om je heen te kijken en te luisteren welke studenten juist jou zouden kunnen ondersteunen in jouw ontwikkeling. De uitgangspunten van de gelukkige groep zullen ook binnen onze studiegroep een belangrijke rol spelen. Dit betekent dat we samen de groepsvorming zullen bewaken, open zullen zijn over de ervaringen binnen de groep en ieders rol daarbinnen. Op deze wijze kunnen we zelf ervaren wat het betekent wanneer je dit binnen je stamgroep doet. 'Eén voor allen, en allen voor één'

Natasja de Kroon
Ingrid Nagtzaam
Merlijn Wentzel

Het inspiratieboek voor

DE
GELUKKIGE
KLAS

De gelukkige klas begint
bij de leerkracht

JENAPLAN COMPETENTIES

Jij doet er toe!

Gedurende de opleiding werk je aan je ontwikkeling binnen de jenaplancompetenties.

- Interpersoonlijk competent
- Pedagogisch competent
- Didactisch competent
- Organisatorisch competent
- Competent in samenwerking met collega's
- Competent in samenwerking met de omgeving
- Competent in reflectie en ontwikkeling

Gedurende de opleiding laat je je ontwikkeling zien binnen deze verschillende competenties en ligt de bewijslast van je ontwikkeling bij jou.

Bij de beoordeling wordt de volgende niveaudifferentiatie gehanteerd (afgeleid van leerlandschapsmodel van de HU Hans Jansen):

Starter

onbekend

zie het nog niet

Gevorderde

heb ik ooit van gehoord

kan het ook aanwijzen

pas het zelf ook toe

Competent

ik weet er al meer van

ik pas het toe

Professional

ik weet wat ik doe

ik zie mijn ontwikkeling daarin

Excellent/expert

ik kan anderen hierin aansturen/

begeleiden

ik ben een voorbeeld

Aan het begin van de opleiding schaal jij jezelf in. Vanaf dat moment start het bijhouden van jouw ontwikkeling m.b.v. je eigen documentatie vanaf de door jou geformuleerde beginsituatie. Voor de interpersoonlijke, pedagogische en reflectieve competentie geldt dat je het niveau van professional moet behalen, wil je in aanmerking komen voor het diploma. Van de overige competenties geldt dat minimaal het niveau competent moet worden behaald.

VORM VOLGT FUNCTIE

Aan het einde van de opleiding heb je onderstaande doelen bereikt. Je maakt dit zichtbaar in je (digitaal) portfolio. Je onderzoekt hoe je jouw praktijk zou willen verbeteren en beschrijft dat in je portfolio.

JENAPLAN KENNEN:

In een pitch van 3 minuten laat jij zien dat je weet wat de kern van jenaplan is.

- Je kent de achtergrond en de ontstaansgeschiedenis van het jenaplanonderwijs.
- Je kent de jenaplanessenties, je hebt een idee hoe je de jenaplanessenties in de praktijk vorm kunt geven.
- Je kent de kernkwaliteiten en de ontstaansgeschiedenis.
- Je kent de basisprincipes en de ontstaansgeschiedenis.

JENAPLAN MAKEN:

Je gaat aan de slag met jouw ontwikkeling ten aanzien van de jenaplancompetenties. Je stelt jouw eigen beginsituatie op en maakt je ontwikkeling hierin zichtbaar. Je maakt dit per competentie zichtbaar.

- Interpersoonlijk competent
- Pedagogisch competent
- Didactisch competent
- Organisatorisch competent
- Competent in samenwerking met collega's
- Competent in samenwerking met de omgeving
- Competent in reflectie en ontwikkeling

JENAPLAN WORDEN:

HetKan! heeft werkkaarten ontwikkeld die je ondersteunen bij het in beeld brengen van het 'jenaplan worden'. De werkkaarten zijn gebaseerd op de drie stappen goed-beter- best uit het boek.

Jij doet ertoe!

In de kernkwaliteiten van het jenaplanonderwijs staat relatie centraal. De eerste werkkaart bij "jenaplan worden" gaat over de pedagogische school. Een jenaplanschool is een opvoedingsschool; de nadruk ligt niet alleen op leren maar ook op opvoeden. De ontwikkeling van jouw pedagogisch grondhouding is in deze van zeer groot belang binnen onze opleiding.

Je maakt het zichtbaar bij de interpersoonlijk en pedagogische competentie:

- Je hebt een helder beeld van je eigen levensloop. Je weet aan te geven op welke wijze de levenservaringen van invloed zijn op je studie en je werk.
- Je gaat terug naar je motivatie: Waarom heb je voor dit beroep gekozen? Waarom kies jij voor jenaplan? Waarom zit je in deze opleiding?
- Je bent je bewust van je eigen blinde vlekken.
- Je herkent de uniciteit van kinderen.
- Je beschrijft op welke wijze jij de zelfstandigheid van kinderen stimuleert.

Je weet wanneer een groep een gelukkige groep is. Wat is jouw rol daarin?

EINDFASE

In de eindfase zorg je ervoor dat je aan kunt tonen welke ontwikkeling je hebt doorgemaakt en dat je voldoet aan de eindtermen om het diploma te kunnen behalen.

Niveau professional

Voor de interpersoonlijke, pedagogische en reflectieve competentie geldt, dat je het niveau van professional moet behalen, wil je in aanmerking komen voor het diploma. Van de overige competenties geldt dat minimaal het niveau competent moet worden behaald. Je maakt zelf jouw proces en opbrengst zichtbaar.

Meesterstuk

HetKan! daagt jou uit om aan den lijve te ervaren wat 'verbeteren in de praktijk' betekent. Je hebt hier al een basis voor gelegd in je documentatie. We gaan dit in de eindfase verdiepen door middel van een actieonderzoek wat je in de praktijk gaat doen. Je maakt je onderzoek zichtbaar in een meesterstuk. Het actieonderzoek wordt ondersteund door alle literatuur, kennis, vaardigheden, competenties die je hebt opgedaan tijdens de opleiding en/of die je bewust voor dit onderzoek hebt gekozen. Gebaseerd op de uitslag van je onderzoek, maak je een plan om de uitkomst daarvan te verwerken in jouw dagelijkse praktijk. Het is namelijk wel de bedoeling dat je iets hebt aan je meesterstuk. Het wordt liever geen 'boekenkastvuller'. Jij, de kinderen, de school, gaan ervan profiteren! Later in de opleiding wordt aangegeven aan welke kwaliteitseisen deze eindopdracht moet voldoen: dit staat omschreven in het document 'uitstroomprofiel'.

Boek Jenaplan

Het boek 'Jenaplan, school waar je leert samenleven' is leidend bij dit curriculum. Je weet welke jenaplanaspecten voor jou een uitdaging zijn en waarom dit zo is. Van alle andere kernkwaliteiten kun jij aangeven op welke wijze je ze in de praktijk brengt.

Ideeën bundel voor de komende jaren

Een van de belangrijkste doelen van de opleiding is dat jij jouw eigen ideeën bundel voor de komende jaren ontwikkelt. We bespreken steeds een 'ideaalsituatie' tijdens de bijeenkomsten. Wat gunnen we kinderen en op welke wijze kun jij dit bereiken door middel van het jenaplanconcept? Jij gaat al die ideeën zelf verzamelen en documenteert dit op jouw eigen wijze.

Opleidingsmap

In de opleidingsmap zijn de gevraagde competenties, de basisdocumenten van de opleiding, het curriculum, de verplichte literatuur, de basisprincipes, de kernkwaliteiten en jouw 'eigenwijzer' opgenomen. Zo kun je al deze benodigde documenten steeds weer terugvinden. De medestudenten in je steungroep, of misschien nog andere studenten waarvan jij graag steun zou willen, nodig je uit om mee te kijken en feedback te geven. Jullie volgen elkaar nauwgezet. De docent volgt jouw ontwikkeling in grote lijnen.

Documentatie

In jouw documentatie maak je al je kleine en grote actieonderzoeken zichtbaar.

In jouw documentatie maak je de ontwikkeling binnen de Jenaplancompetenties zichtbaar.

In jouw documentatie verzamel je alle ideeën die je krijgt tijdens de bijeenkomsten en je thuiswerk. Tijdens de bijeenkomsten zullen we samen bespreken op welke wijze we de doelen bereiken omtrent verschillende inhouden, verschillende werkvormen en de literatuur en op welke wijze je die zichtbaar kunt maken. Dat krijg je niet van tevoren uitgewerkt. Dat kan namelijk niet want dat ontwikkelen we samen. Je bedenkt zelf een structuur waarbinnen je deze eisen voor jezelf structureert en dus niet kan vergeten!

Afstudeerfase

De ontwikkeling van een student wordt gevolgd via de eigen documentatie, waarin alle opdrachten en alle ontwikkelingen zijn opgenomen. De docent bezoekt de student in de eigen stamgroep. Op basis hiervan voert de opleider tussentijdse gesprekken met studenten. Steeds wordt duidelijk afgesproken wat je zichtbaar maakt.

De opleiding wordt afgesloten door:

Een eindgesprek, waarbij de ontwikkeling van de student het uitgangspunt vormt.

Die ontwikkeling dient de betrokkene zelf zichtbaar te maken:

De student toont zijn/haar ideeënbundel

De student moet het behaalde niveau van de Jenaplancompetenties aantonen.

Daarnaast doet de student verslag van het actieonderzoek in een meesterstuk.

Tijdens een afsluitende presentatie verzorgt elke student een presentatie over het actieonderzoek. Zowel medestudenten als vertegenwoordigers van de NJPV en eventueel andere belangstellenden zijn hierbij aanwezig.

Stage

Voor studenten, die op een jenaplanschool werken, geldt dat zij jaarlijks minimaal één dag stagelopen op een andere jenaplanschool.

Deze stage dient gekoppeld te worden aan de onderzoeken, die de student aanpakt. Bijvoorbeeld: een student kiest voor de praktijkgerichte onderzoeksvraag hoe hij/zij binnen een stamgroep meer vorm kan geven aan levend rekenen. Dan kan één van de leerbronnen een school zijn, waar dit aspect al uitgewerkt is. Voor studenten die niet op een jenaplanschool werken zal in overleg een aangepaste stage-uitdaging worden afgesproken.

Studielast

De studiebelasting bedraagt 224 uur (8 x 28 uur= 8EC's; bestaande uit 18 bijeenkomsten van 5,5 contacturen per bijeenkomst en 6,5 uur studietijd rondom elke bijeenkomst)

De studie heeft tot doel dat je de jenaplancompetenties verder ontwikkelt en het beoogde niveau zoals hierboven beschreven gaat behalen. Deze ontwikkeling zal nooit stoppen. Tijdens de opleiding willen wij deze ontwikkeling volgen en maak je deze zichtbaar m.b.v. de volgende instrumenten:

- bijhouden documentatie per bijeenkomst van alle ideeën die je krijgt
- uitvoeren literatuurstudie m.b.t. de thema's
- uitvoeren diverse didactische vormen in je eigen praktijk
- aangaan van diverse uitdagingen die voortkomen uit de thema's
- werken aan onderzoeken op basis van eigen leervragen.
- stage/werkplekleren
- uitvoeren spel tijdens de bijeenkomsten
- uitvoeren verplichte ' literatuurbespreking' tijdens een bijeenkomst
- uitvoeren actieonderzoek

Jij maakt hiervoor steeds zelf de plannen!

CURRICULUM van de opleiding

*studieprogramma
opleiding*

Het curriculum is opgebouwd vanuit:

- De jenaplankernkwaliteiten
- De jenaplancompetenties
- De jenaplanessenties

We zullen samen op basis van het curriculum een eigen programma bouwen.

Het boek 'Jenaplan, school waar je leert samenleven', geeft ons hierbij een houvast. Hierbij zullen we steeds pendelen tussen theorie en praktijk. Je ontwerpt praktijkuitwerkingen op basis van studie, inleidingen en onderzoek. Bevindingen worden teruggekoppeld naar de opleidingsgroep en zullen weer aanleiding vormen voor een vervolgactiviteit.

De jenaplankernkwaliteiten vormen de basis voor het curriculum van de opleiding. De jenaplankernkwaliteiten zijn doelstellingen voor kinderen. De stamgroepleider creëert een leer- en werkomgeving waarbinnen de kinderen in staat gesteld worden om deze doelen te bereiken.

De kernkwaliteiten

De relatie van het kind met zichzelf

1. Kinderen leren kwaliteiten/ uitdagingen te benoemen en in te zetten, zodanig dat zij zich competent voelen.

Thema's:

- Uitgaan van verschillen, talentgericht werken
- Kwaliteitsbewust handelen
- Keuzecursus.
- Meervoudige intelligentie

2. Kinderen leren zelf verantwoordelijkheid te dragen voor wat zij willen en moeten leren, wanneer zij uitleg nodig hebben en hoe zij een plan moeten maken.

Thema's:

- Activeren, vragen stellen,
- Creatief denken
- Zelfstandigheidsontwikkeling: vraag het de kinderen
- Basisactiviteiten algemeen + ritmisch weekplan
- Innerlijke basisactiviteit

3. Kinderen leren spelend, werkend, sprekend, vierend en in stilte volgens een ritmisch dagplan.

Thema's:

- Gesprek
- Spel
- Werk
- Viering
- Stilte
- Schoolwoonkamer

4. Kinderen worden beoordeeld op de eigen vooruitgang in ontwikkeling.

Thema's:

- De opbrengst dat ben ik.
- Portfolio
- Procesgericht documenteren

5. Kinderen leren te reflecteren op hun ontwikkeling en daarover met anderen in gesprek te gaan.

Thema's:

- Gespreks-reflectievormen

De relatie van het kind met de ander en het andere

6. Kinderen ontwikkelen zich in een leeftijdsheterogene stamgroep.

Thema's:

- Functies stamgroep, tafelgroep
- Verschillende groepeeringsvormen

7. Kinderen leren samen te werken, hulp geven en ontvangen met andere kinderen en daarover te reflecteren.

Thema's:

- Groepsprocessen
- Samenwerken, hulp geven en bieden, coöperatief leren

8. Kinderen leren verantwoordelijkheid te nemen en mee te beslissen over het harmonieus samenleven in de stamgroep en school, opdat iedereen tot zijn recht komt en welbevinden kan ervaren.

Thema's:

- Ouders: samen opvoeden
- Stamgroep als onderzoeksgemeenschap

- Stamgroepmanagement
- De gelukkige groep

De relatie van het kind met de wereld

9. Kinderen leren dat wat ze doen ertoe doet en leren in levensechte situaties.

Thema's:

- Stamgroepwerk: wereldoriëntatie, blokperiode, stappenplan WO
- Burgerschapsvorming
- Ontmoetingsvormen

10. Kinderen leren zorgdragen voor de omgeving.

Thema's:

- Voorbereide leeromgeving
- De omgeving als pedagoog

11. Kinderen passen binnen wereldoriëntatie de inhoud van het schoolaanbod toe om de wereld te leren kennen.

Thema's:

- Denkkader verwondering
- Cursussen-WO
- Kunstzinnige Vorming en WO

12. Kinderen leren initiatieven te nemen vanuit hun eigen interesses en vragen.

Thema's:

- Denkkader verwondering
- Eigen studies, vraag gestuurd leren

VERPLICHTE RELEVANTE LITERATUUR

Voor de opleiding geldt de volgende verplichte literatuur (5 titels):

- Petersen, P (1927) Het kleine jenaplan (Herziene druk). (J. Bos,vert) Barendrecht: Stichting Uitgeverij Doorbraak
- Velthausz, F en Winters,H (2014) Jenaplan school waar je leert samenleven
- Nagtzaam, I. en Oijen, A. van (2019). Ik wil spelen! Nederlandse Jenaplanvereniging, Zutphen.
- Broersma, R en Velthausz, F (2008) Petersen en Freinet, Jenaplan en Moderne School. Valthe: De Freinetwinkel
- Jenaplan 21, K. Both
- Kroon, N en Nagtzaam, I en Wentzel M (2015) Inspiratieboek voor de gelukkige klas. Verkrijgbaar via de website van HetKan!

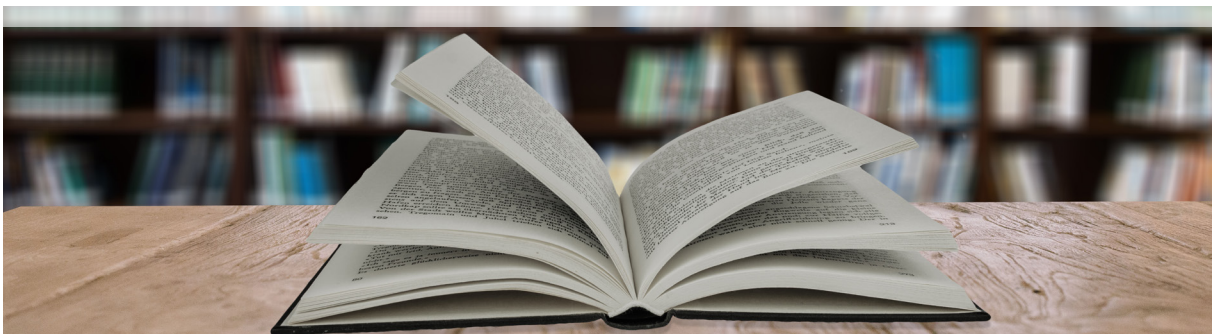
Naast deze verplichte literatuur mag de student zelf nog 5 titels kiezen:

1. Keuzeboek
2. Keuzeboek
3. Keuzeboek
4. Keuzeboek
5. Keuzeboek

10 artikelen:

- Kees Both – De geschiedenis van de basisprincipes
- Waarneembare kwaliteit (achtergrond kwaliteitscriteria; Kees Both)
- Op zoek naar de stilte in de school (innerlijke basisactiviteit; Kees Both)
- De stamgroep als onderzoeksgemeenschap (Kees Both)
- Spel in de jenaplanschool (Charles vd Horst)
- Luister je wel naar mij (Martine Delfos)
- Borst, G. (2018) Hartmut Draeger over de Duitse jenaplantraditie. *MENSENKINDEREN 24, 25, 26, 27.*
- Artikel wat nog wordt door gegeven tijdens opleiding
- Artikel wat nog wordt door gegeven tijdens opleiding
- Artikel wat nog wordt door gegeven tijdens opleiding

Tevens gebruiken we bij de uitwerking van de thema's de meest actuele aanvullende verplichte literatuur.

TOT SLOT

Een vernieuwde opleiding!

In of uit je comfortzone?

Jij weet welke doelen je moet bereiken en op welk niveau. Jij maakt de plannen en jij maakt jouw ontwikkeling zichtbaar. Dat hoef je niet alleen te doen. Tijdens elke bijeenkomst zullen we procesgesprekken houden in de grote groep en kun je navraag doen bij de andere studenten. Op welke wijze pakken zij het aan? Zit daar een werkwijze tussen die jou ook zou kunnen helpen? Hoe zou je de doelen kunnen bereiken en hoe maak je dit zichtbaar.

De Jenaplancompetenties zijn hierbij leidend. Dat is wat je moet aantonen. Tevens toon je ons alle ideeën die je krijgt tijdens de opleiding. Verder gaan we niet. Want... dit is ook wat we jou willen laten ervaren. Het is erg belangrijk om dit te ervaren om vervolgens te zien hoe je dit ook met kinderen kunt doen: processen begeleiden in plaats van leiden. Helaas zien we jou niet de hele week, zoals jij de kinderen in de stamgroep wél ziet. Daarom is het van groot belang daar waar nodig hulp te vragen bij de medestudenten en de docenten.

Dus.....

Je volgt de bijeenkomsten waarbij 100% aanwezigheid gewenst is, (minimaal 80% aanwezigheid is vereist). Door de impact van het samen leren tijdens de bijeenkomsten is dit ook nagenoeg niet te vervangen door opdrachten. Je moet het ervaren hebben.

Tijdens de bijeenkomsten maken we samen plannen over de inhoud en de wijze waarop je deze verwerkt om jezelf optimaal te ontwikkelen. Deze afspraken houd jij zelf bij en bewaak je ook zelf.

Of en de wijze waarop je verschillende onderdelen (bijvoorbeeld "verschillende kringvormen") gaat uitproberen hangt af van de mate van relevantie voor jouw ontwikkeling.

Jij gaat aan de slag met de kern van het jenaplanonderwijs op een voor jou betekenisvolle wijze.

De docent houdt minimaal 2 keer per jaar met iedereen een voortgangsgesprek tijdens de bijeenkomsten.

Jij maakt voor jouw ontwikkeling gebruik van je ontwikkelgroep.

De wijze waarop we de literatuur gaan verwerken, bespreken we samen met de groep. Die literatuur moet je kennen, en dat willen wij graag op een betekenisvolle wijze doen.

Jij houdt je schoolleider zelf op de hoogte van je eigen ontwikkeling.

De ontwikkeling en eindfase binnen de jenaplancompetenties maak je zichtbaar aan de hand van je portfolio. Je maakt een indeling waarin ontwikkelingsruimte is voor elke competentie. Hiermee begin je bij de verdiepingsfase van de opleiding.

En natuurlijk staan wij als opleidingsdocenten open voor ideeën en initiatieven van de groep.

Geef aan als je mooie mogelijkheden ziet.

Tot slot

Als opleidingsdocenten willen we zoveel mogelijk Jenaplan-aspecten toepassen in de opleiding. Leren door te doen: in gesprek, in spel, in werk, in viering en in stilte. Als je in aanmerking komt om aan de opleiding mee te doen, dan zijn de verwachtingen hooggespannen. Niet iedereen kan zomaar stamgroepleider worden. Daar komt heel wat bij kijken. De kracht van de groep en de kwaliteit van de opleiding zijn een geweldig vliegwiel om heel ver te komen, jij als deelnemer bent cruciaal. Het kan!

het
Kan!

